SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **mesta Moldava nad Bodvou,** Školská 2, Moldava nad Bodvou, IČO 00 324 451, zastúpeného advokátkou JUDr. Alenou Zadákovou, Kováčska 32, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 CoPr 5/2020-345 z 13. mája 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 124/2022 zo 6. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoPr 5/2020-345 z 13. mája 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 124/2022 zo 6. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ tiež žiada, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného pred Okresným súdom Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 Cpr 2/2016, a to na strane žalovaného, v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, náhradu

nemajetkovej ujmy a náhradu mzdy. Žalobca sa okrem iného domáhal aj určenia, že skončenie pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou uzatvorenou 1. novembra 1991 výpoveďou sťažovateľa zo 4. septembra 2015 je neplatné a pracovný pomer žalobcu naďalej trvá.

3. Okresný súd rozsudkom z 23. októbra 2019 určil, že skončenie pracovného pomeru žalobcu ako zamestnanca *„založeného vymenovaním z 29.8.1991 so vznikom pracovnoprávneho vzťahu 1.11.1991, výpoveďou žalovaného ako zamestnávateľa z 4.9.1995“* je neplatné a pracovný pomer žalobcu trvá. Nárok žalobcu na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie a konanie v časti o náhradu nemajetkovej ujmy zastavil. Štvrtým výrokom okresný súd zamietol vzájomný návrh sťažovateľa na určenie, že pracovný pomer *„založený pracovnou zmluvou z 1.11.1991 medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom“* končí dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu. Ďalšími dvoma výrokmi rozhodol okresný súd o náhrade trov konania.

3.1. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že mestské zastupiteľstvo sťažovateľa na zasadnutí konanom 29. augusta 1991 prijalo uznesenie, ktorým schválilo výsledky konkurzného konania na funkciu náčelníka mestskej polície, a za náčelníka schválilo žalobcu. Uznesenie bolo podpísané vtedajším primátorom sťažovateľa. Uznesením mestského zastupiteľstva sťažovateľa z 10. októbra 1991 bol schválený štatút mestskej polície všeobecne záväzným nariadením č. 2. Dňa 1. novembra 1991 uzavreli žalobca a sťažovateľ v zastúpení primátorom mesta pracovnú zmluvu, v ktorej bolo dojednané, že žalobca týmto dňom nastúpil do práce ako náčelník mestskej polície a menovacím dekrétom z 1. novembra 1991 bol menovaný do funkcie náčelníka mestskej polície. Podľa okresného súdu pracovný pomer žalobcu bol založený vymenovaním 29. augusta 1991, pričom pracovnoprávny vzťah žalobcovi vznikol 1. novembra 1991. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku tiež uviedol, že nemôže byť na ujmu žalobcu ako zamestnanca, že sťažovateľ ako zamestnávateľ napriek jednoznačnej právnej úprave postupoval zmätočne pri jeho ustanovení do funkcie: *„Od účinnosti zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce teda od 1.4.2002, podľa jeho ust. § 251 ods. 1 pracovný pomer žalobcu založený vymenovaním sa považuje za pracovný pomer vzniknutý pracovnou zmluvou podľa tohto zákona.“* Podľa okresného súdu bola mestská polícia u sťažovateľa zriadená *„najneskôr dňom 10.10.1991 podľa § 19 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení účinnom do 31.12.1991“*. Pokiaľ neskorší zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnej polícii“) *„zakotvil“*, že obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením, uvedené sa vzťahovalo na prípady zriadenia a zrušenia obecnej polície od *„účinnosti tohto zákona, teda od 1.1.1992 do budúcna.“*. Obce, ktoré zriadili obecnú políciu pred týmto dátumom, mali len dať do súladu s týmto zákonom úlohy, oprávnenia a povinnosti obecnej polície.

3.2. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu tiež vyplýva, že nový primátor sťažovateľa opatrením označeným ako *„rozhodnutie primátora mesta č. 6 zo dňa 13.7.2015“* (ďalej len „opatrenie“), ktorým *„pozastavil až do odvolania činnosť mestskej polície... nariadil bývalým príslušníkom mestskej polície... odovzdať zbrane, donucovacie prostriedky a motorové vozidlo do úschovy... a ... nariadil zamestnancom dohliadať nad verejným poriadkom... ako členom občianskych hliadok...“*. Sťažovateľ pritom vychádzal zo skutočnosti, že mestské zastupiteľstvo 20. júna 2013 zrušilo štatút mestskej polície, a teda zrušilo aj samotnú mestskú políciu. Žalobca bol

do funkcie menovaný v rozpore so zákonom a išlo tak iba o faktický pracovný pomer vo funkcii náčelníka mestskej polície.

3.3. Písomnou výpoveďou sťažovateľa zo 4. septembra 2015 (doručenou žalobcovi 9. septembra 2015) bola žalobcovi daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. a) bodu 1 Zákonníka práce z dôvodu zrušenia časti zamestnávateľa, keďže sťažovateľ ako zamestnávateľ nemal zriadenú mestskú políciu zákonnou normou (všeobecne záväzným nariadením), a teda nemohol žalobcovi prideľovať prácu podľa pracovnej zmluvy a ponuku inej vhodnej práce žalobca odmietol. Pracovný pomer mal skončiť uplynutím trojmesačnej výpovednej doby.

3.4. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 8 Sžo 53/2016 z 12. júla 2018 (ďalej len „súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu“) bolo predmetné opatrenie sťažovateľa zrušené s odôvodnením, že primátor mesta zasiahol do kompetencie mestského zastupiteľstva a konal nad rámec svojich oprávnení, resp. bez oprávnenia, pretože o pozastavení činnosti výkonu mestskej polície, odovzdaní zbraní, donucovacích prostriedkov a vymenovaní členov mestskej polície za členov občianskych hliadok rozhodoval samotný primátor, a nie mestské zastupiteľstvo, v ktorého výlučnej kompetencii je zriaďovanie, zrušovanie mestskej polície, ako aj vymenovávanie a odvolávanie náčelníka mestskej polície. Ani zrušením štatútu mestskej polície uznesením mestského zastupiteľstva (20. júna 2013, pozn.) nebola zrušená mestská polícia, pretože na jej zrušenie je potrebné prijať všeobecne záväzné nariadenie.

3.5. Podľa okresného súdu výpovedný dôvod nebol daný, pretože mestská polícia u sťažovateľa bola zákonne zriadená uznesením mestského zastupiteľstva *„najneskôr 10.10.1991“* a mestským zastupiteľstvom zrušená nebola. Pokiaľ bol zrušený štatút mestskej polície, nebola tým zrušená mestská polícia, len jej organizačný poriadok, a pokiaľ mestské zastupiteľstvo rozhodlo o zriadení mestskej polície (všeobecne záväzným nariadením z 28. októbra 2015, pozn.), šlo o jeho duplicitné rozhodnutie o zriadení mestskej polície ako poriadkového útvaru sťažovateľa. Osobitný predpis, ktorým je zákon o obecnej polícii, ustanovuje ako predpoklad na ukončenie výkonu funkcie náčelníka mestskej polície jeho odvolanie mestským zastupiteľstvom, čo u žalobcu splnené nebolo. Na základe uvedeného okresný súd žalobe vyhovel a určil neplatnosť výpovede. Zároveň určil, že pracovný pomer žalobcu založený vymenovaním trvá.

4. *Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie* v napadnutých výrokoch potvrdil. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu.

5. K odvolacej námietke, že okresný súd rozhodol nad rámec petitu žaloby, keď zároveň určil, že pracovný pomer žalobcu trvá, krajský súd uviedol, že v danej veci je nesporné, že žalobca sa v rámci žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru domáhal zároveň aj náhrady mzdy. Doručením žaloby tak sťažovateľovi bolo oznámené, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Krajský súd, poukazujúc na dva judikáty najvyššieho súdu, na obsah žaloby a uplatnený nárok na náhradu mzdy, konštatoval, že žalobcom uplatnená žaloba v sebe subsumovala aj určenie ďalšieho trvania pracovného pomeru, pričom okresný súd len spresnil výrok navrhnutý žalobou, preto nedošlo k takému procesnému pochybeniu, ktoré by zakladalo sťažovateľom uplatňovaný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Poukázal aj na podanie žalobcu zo 16. októbra 2018, ktorým spresnil petit tak, že žiadal vysloviť aj ďalšie trvanie pracovného pomeru. Krajský súd uviedol, že toto podanie žalobcu sťažovateľ *„prevzal 22.10.2018, preto nie je pravdou, že nemal vedomosť, že súd bude rozhodovať aj o ďalšom trvaní pracovného pomeru žalobcu (ktorého uplatnenie v zmysle vyššie uvedeného vyplývalo už zo samotného uplatnenia náhrady mzdy v žalobe).“*. Pokiaľ okresný súd nad rámec žalobou uplatneného petitu precizoval vo výroku svojho rozsudku, ako bol založený (vymenovaním), nemožno dospieť k záveru, že takýmto spôsobom došlo k porušeniu procesných práv sťažovateľa a naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Krajský súd v tejto súvislosti s poukazom na § 42 Zákonníka práce zdôraznil, že pracovný pomer žalobcu bol založený pracovnou zmluvou a vymenovanie je len určitým predstupňom na uzavretie pracovnej zmluvy.

5.1. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu, ktorým bolo zrušené opatrenie, ktoré predchádzalo a následne viedlo ku skončeniu pracovného pomeru so žalobcom, lebo ním nový primátor sťažovateľa okrem iného pozastavil činnosť mestskej polície. Na základe tam uvedených záverov najvyššieho súdu (bod 3.4 tohto uznesenia, pozn.) krajský súd konštatoval, že dôvody uvedené sťažovateľom v písomnej výpovedi (zo 4. septembra 2015) neboli preukázané, a preto neobstojí a nie je ani daný výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, ktorým je zrušenie časti zamestnávateľa. Tento výpovedný dôvod je totiž naplnený, len ak organizačná zmena spočíva v zrušení organizačnej jednotky, útvaru alebo inej zložky zamestnávateľa, ktorá predstavuje časť zamestnávateľa a zároveň musí dôjsť k tomu, že zamestnávateľ prestane naďalej vyvíjať činnosť, ktorú vykonávala zrušená časť. V prejednávanej veci však podľa výsledkov dokazovania k uvedenému nedošlo. Mestská polícia u sťažovateľa vznikla najneskôr 10. októbra 1991, od tohto času riadne fungovala, nikdy zrušená nebola. So žalobcom uzavrel sťažovateľ riadnu pracovnú zmluvu na dobu neurčitú s dojednaným druhom práce (náčelník mestskej polície, ktorý v tejto pozícii pôsobil až do výpovede v roku 2015). Podľa názoru krajského súdu sťažovateľom *„vymyslená“* konštrukcia, resp. teória len o faktickom pracovnom pomere žalobcu je nesprávna, nezodpovedajúca zistenému skutkovému stavu *«a priam násilná. Niet žiadneho logického a racionálneho dôvodu v súčasnosti spochybňovať uzavretie tejto pracovnej zmluvy, keď samotný žalovaný ju nemal za neplatnú ani v čase dania výpovede a považoval pracovnú zmluvu so žalobcom za riadne a platne uzavretú, lebo práve z nej mu dal výpoveď, v ktorej konštatoval, že „Mesto Moldava nad Bodvou ako zamestnávateľ uzatvoril s Vami ako zamestnancom pracovnú zmluvu dňa 1.11.1991 na druh práce náčelník mestskej polície v Moldave nad Bodvou, s miestom výkonu práce MsP Moldava nad Bodvou“»*. Vzhľadom na to, že pracovnú zmluvu koncipoval sťažovateľ, celý proces výberu náčelníka mestskej polície, jeho schvaľovanie, menovanie bolo v réžii sťažovateľa a žalobca ho nemohol ovplyvniť, krajský súd zastával názor, že ak by aj postup sťažovateľa viedol k neplatnosti vymenovania do funkcie náčelníka mestskej polície a neplatnosti pracovnej zmluvy (ako tvrdí sťažovateľ), táto skutočnosť by nemohla byť vyhodnotená v neprospech zamestnanca, ktorý ju nevyvolal ani nespôsobil a viac ako 20 rokov vykonával túto prácu na základe pracovnej zmluvy.

6. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa k spôsobu hodnotenia dôkazov krajský súd konštatoval, že okresný súd svoje rozhodnutie založil po stránke skutkovej, ako i stránke právnej zrozumiteľne a logicky vysvetlil svoju úvahu, ktorou sa riadil pri hodnotení vykonaných dôkazov, na ktorých podklade dospel k záveru o neplatnosti výpovede z pracovného pomeru zo 4. septembra 2015.

Podľa názoru krajského súdu sa súd prvej inštancie vysporiadal s podstatnou skutkovou a právnou argumentáciou strán a dal odpoveď na tie nastolené otázky stranami sporu, ktoré majú pre vec podstatný význam, a preto konštatoval, že rozsudok okresného súdu nie je nepreskúmateľný a zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí a plne rešpektuje právo strán na spravodlivý proces. Krajský súd tiež uviedol, že rovnako nemal žiadne pochybnosti v súvislosti s výrokmi o zamietnutí vzájomnej žaloby a o trovách konania.

7. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že z rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, prečo pracovný pomer žalobcu ako zamestnanca *„založil“* vymenovaním z 29. augusta 1991 a so vznikom pracovnoprávneho vzťahu k 1. novembru 1991. Sťažovateľ tiež namietal, že nie je zrejmé, prečo súdy ustálili založenie pracovného pomeru vymenovaním z 29. augusta 1991 s odkazom na *„výpis z uznesenia z 17.9.1991, hoci mali zo Štátneho archívu SR zápisnicu z 8. zasadania MsZ konaného 29.8.1991 a samotné uznesenie podpísané primátorom mesta, v ktorom sa o vymenovaní náčelníka polície nepojednávalo“*. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nevysporiadal s námietkou, že aj za existencie vyhodnotenia výpovede ako neplatného právneho úkonu pracovný pomer skončil fikciou ukončenia pracovného pomeru, keďže sa zamestnávateľ v lehote dvoch mesiacov nedozvedel, že žalobca rozviazanie pracovného pomeru napadol žalobou. Krajský súd sa nezaoberal odvolacími námietkami, ktoré sa týkali neplatnosti vzniku pracovného pomeru žalobcu a absolútnou neplatnosťou pracovnej zmluvy. Sťažovateľ ďalej namietol nesprávne právne posúdenie platnosti vzniku pracovného pomeru, postup súdov pri hodnotení dôkazov a nedostatočné odôvodnenie rozsudkov všeobecných súdov, pretože sa nevysporiadali s jeho podstatnými námietkami.

8. Sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodil aj z § 421 CSP, pričom formuloval tri právne otázky, a to v nasledujúcom znení: (i) *„ak je pracovný pomer založený neplatne / najmä ak je v rozpore so zákonom/, končí tento faktický pracovný pomer faktickým neprideľovaním práce bez potreby právneho úkonu k jeho skončeniu, ktorý je uvedený v Zákonníku práce“*, (ii) *„ak zamestnávateľ skončil pracovný pomer neplatne a v rámci dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 77 ZP zamestnávateľ neobdrží oznámenie zamestnanca o tom, že trvá na ďalšom zamestnávaní a v rovnakej lehote mu nebola doručená ani žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, nezaniká pracovný pomer uplynutím výpovednej lehoty postupom podľa ustanovenia § 79 ods. 4 Zákonníka práce“* a (iii) *„otázku vplyvu právneho prostriedku dozoru prokuratúry (napr. upozornenia) na posudzovanie právnej súladnosti a významu výpovede zamestnávateľa ktorým je obec, ktorej bolo upozornenie prokuratúry smerované.“*. Sťažovateľ tiež poukázal, že judikatúra najvyššieho súdu, od ktorej sa napadnuté uznesenie odklonilo (bez bližšej špecifikácie, pozn.), konštatuje povinnosť súdov vyhodnocovať právne úkony v ich celkovom kontexte vzhľadom na skutkovú situáciu právnej entity, ktorá právny úkon vykonáva a ktorá zohľadňuje zrušovanie zamestnávateľa ako celku alebo jeho časti pri výpovednom dôvode v zmysle Zákonníka práce.

9. Napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP [v časti namietanej procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP] a vo zvyšku podľa § 447

písm. f) CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd k časti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP poukázal na príslušnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu (body 26 až 29, pozn.), ktorú považoval za zrozumiteľnú a jednoznačným spôsobom odôvodnenú. K záverom krajského súdu doplnil, že z obsahu spisu zistil, že súčasťou spisu je *«fotokópia Výpisu uznesenia č. 9/91-MZ z 8. zasadnutia MsZ zo dňa 29.9.1991 [správne má byť „č. 8/91-MZ“ a „zo dňa 29. 8. 1991“, pozn.], z ktorej vyplýva, že MsZ schválilo za náčelníka MsP žalobcu. Predmetný výpis je opatrený pečiatkou MV SR a potvrdením, že kópia je úplnou reprodukciou archívneho dokumentu uloženého vo fonde: Mestský úrad v Moldave nad Bodvou, MZ z 29.8.1991»*. Podľa názoru najvyššieho súdu sa teda všeobecné súdy v zmysle uvedeného riadne vysporiadali s platnosťou pracovnej zmluvy. K námietkam vo vzťahu k dokazovaniu dovolací súd zároveň uviedol, že podľa judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Sťažovateľ v dovolaní neuviedol nevykonanie takého dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť.

10. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd zdôraznil, že nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania je, že sa týka právnej otázky, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Vo vzťahu k prvej otázke najvyšší súd uviedol, že nie je otázkou relevantnou, keďže súdy nižších inštancií dospeli k záveru o platne uzatvorenom pracovnom pomere žalobcu. Tretiu otázku tiež nepovažoval za otázku relevantnú, keďže uvedené nebolo odvolacím súdom riešené. K druhej nastolenej otázke najvyšší súd uviedol, že rozhodujúci dôvod, pre ktorý bolo žalobe vyhovené, nespočíval v riešení otázky nedoručenia oznámenia žalobcu ako zamestnanca o tom, že trvá na ďalšom zamestnávaní, ale v otázke ne/splnenia zákonných podmienok výpovede danej žalobcovi. Krajský súd sa síce v odôvodnení napadnutého rozsudku (v bode 25) zaoberal aj nedoručením predmetného oznámenia sťažovateľovi, ale dôvodom, pre ktorý bolo vyhovené žalobe, bolo ustálenie súdmi nižšej inštancie, že výpovedný dôvod nebol daný. Na základe uvedeného najvyšší súd preto ani túto otázku, keďže krajský súd na nej nezaložil svoje rozhodnutie, nepovažoval za relevantnú. Najvyšší súd tiež uviedol, že z obsahu dovolania možno vyvodiť, že sťažovateľ v skutočnosti nesúhlasil s úvahami a so skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, čo nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP.

II.
Argumentácia sťažovateľa

11. *Sťažovateľ* v ústavnej sťažnosti popísal svoj uhol pohľadu na okolnosti, ktoré ho viedli k písomnej výpovedi danej žalobcovi. Zotrval na tvrdeniach, že okresný súd rozhodol nad rámec petitu žaloby, keď určil aj to, že pracovný pomer žalobcu trvá, ako aj na tom, že žalobca mu ako zamestnávateľovi neoznámil, že výpoveď považuje za neplatnú a naďalej chce u sťažovateľa pracovať. Z toho dôvodu považuje rozsudok okresného súdu aj za prekvapivý. Opakovane uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený, pretože ten sa nevysporiadal s podstatnými námietkami uplatnenými sťažovateľom a svoje rozhodnutie založil na dôkazoch,

ktorých hodnovernosť je spochybniteľná, a preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ako príklad uviedol výpis z uznesenia *„zo dňa 17.9.1991, ktorý je nečitateľne podpísaný neznámou osobou a jeho obsah nekorešponduje so samotným uznesením , ktoré je podpísané primátorom mesta a do spisu doložené zo štátneho archívu“*. Sťažovateľ zotrval na presvedčení, že mestská polícia *„v podmienkach mesta Moldava nad Bodvou“* pracovala fakticky *„od 10. 10. 1991 do 28. 10. 2015 , kedy bolo prijaté riadne VZN o zriadení mestskej polície“*, a že žalobca vykonával funkciu náčelníka mestskej polície od 1. novembra 1991 fakticky až do riadneho menovania náčelníka mestskej polície mestským zastupiteľstvom v roku 2015. Žalobca teda mal so sťažovateľom iba faktický pracovný pomer založený nezákonným menovacím dekrétom od 1. novembra 1991 do uplynutia výpovednej doby, teda do 31. decembra 2015.

12. Argumentáciu v ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieril aj proti napadnutému rozsudku krajského súdu, pretože sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v jeho odvolaní, pričom tieto argumenty v ústavnej sťažnosti opakovane opísal. S odkazom na upozornenie orgánov prokuratúry a súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu uviedol, že *„mestská polícia v meste Moldava nad Bodvou fungovala až do roku 2015 faktický, znamená to, že fungovala mimo zákon a teda nezákonne.“*. Nemohlo byť preto na ujmu nového vedenia sťažovateľa, že takéto *„faktické“* fungovanie mestskej polície dalo do súladu so zákonom o obecnej polícii, prijalo všeobecne záväzné nariadenie a mestské zastupiteľstvo vymenovalo do funkcie náčelníka mestskej polície inú osobu.

13. Porušenie označených práv najvyšším súdom sťažovateľ odôvodnil tým, že dovolací súd nepreskúmal dovolanie, resp. nastolené dovolacie otázky v celom rozsahu.

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za nepreskúmateľné aj z dôvodu, že najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd uviedol len svoje celkom všeobecné, na vec sa nevzťahujúce úvahy a riadne nevysvetlil, kde na špecifické argumenty sťažovateľa odpovedal krajský súd alebo okresný súd.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení práv na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, i napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Sťažovateľ nespokojný s výsledkom konania v ústavnej sťažnosti tvrdí, že dovolací súd sa nevysporiadal s jeho dovolaním v celom rozsahu a krajský súd sa nevysporiadal so všetkými odvolacími námietkami. V súvislosti s námietkou porušenia základného práva na súdnu ochranu sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ústavy.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu:

16. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti smerujúca proti napadnutému rozsudku krajského súdu je argumentáciou použitou aj v dovolacom konaní, ktorého prípustnosť odvodzoval podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

17. Hoci sťažovateľ v dovolacom konaní nebol úspešný, bolo pre neho dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok dostupným prostriedkom ochrany pred tvrdeným porušením jeho základných práv rozsudkom krajského súdu. Ak teda právny poriadok umožňoval sťažovateľovi domôcť sa tejto ochrany v dovolacom konaní, potom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy niet právomoci ústavného súdu na jej opakované poskytnutie v konaní o ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ napokon ani netvrdí, že niektorú z jeho námietok v dovolacom konaní nemohol uplatniť. Ústavnú udržateľnosť rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní posúdi ústavný súd v ďalšej časti tohto uznesenia.

18. Vzhľadom na to, že nielen ústavný súd, ale aj všeobecné súdy poskytujú ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s prihliadnutím na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

19. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 238/07, II. ÚS 75/2021).

20. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozsudkom okresného súdu, ktoré mu predchádzali. Judikatúra ústavného súdu je ustálená v tom zmysle, že za situácie, keď sťažovateľ v rámci odvolacej argumentácie nastolil tie isté otázky ako v konaní pred súdom prvej inštancie a už v tomto konaní dostal dostatočné odpovede, prečo jeho argumentácia nebola opodstatnená, a najvyšší súd nedospel

k iným skutkovým alebo právnym záverom než prvoinštančný súd, neexistujú relevantné dôvody na to, aby ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že najvyšší súd sa v okolnostiach daného prípadu obmedzil na stručné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (I. ÚS 206/2018, II. ÚS 560/2018, m. m. III. ÚS 120/2021). Uvedené je možné aplikovať aj v prípade predmetnej ústavnej sťažnosti.

21. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namietal nedostatočné odôvodnenie, keďže podľa jeho názoru sa dovolací súd nezaoberal celým rozsahom dovolania. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa a s tým spojené možné porušenie ním označených ústavných práv alebo, naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery najvyššieho súdu v ňom uvedené, je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených ústavných práv napadnutým uznesením.

22. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a konštatuje, že záver najvyššieho súdu o dostatočnom odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP je opodstatnený. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia preskúmal rozsudok okresného súdu i odvolacieho súdu a dospel k záveru, že okresný súd, ako aj krajský súd sa dostatočne vysporiadali s platnosťou pracovnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a sťažovateľom, pričom boli vyhodnotené všetky pre vec relevantné dôkazy. Ústavný súd preto aj napriek niektorým chybám v písaní (bod 9, tretia veta tohto uznesenia, pozn.) vyhodnotil závery najvyššieho súdu v tejto časti z ústavného hľadiska za udržateľné.

23. V súvislosti s opakovanými námietkami sťažovateľa, že okresný súd a krajský súd sa nedostatočne vysporiadali s jeho tvrdeniami, ústavný súd poukazuje aj na súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu a tam uvedené závery podstatné pre danú posudzovanú vec: *„primátor mesta zasiahol do kompetencie mestského zastupiteľstva a konal nad rámec svojich oprávnení, resp. bez oprávnenia ktoré vyplýva zo zákona o obecnej polícii... uznesením mestského zastupiteľstva Moldava nad Bodvou dňa 20.6.2013, ktorým bolo prijaté uznesenie č. 2013/230 ktorým sa zrušilo VZN č. 2 a štatút mestskej polície... nebola zrušená mestská polícia spôsobom upraveným v ustanovení § 2 ods. 2 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii. Štatút mestskej polície bol zrušený uznesením č. 2013/230 zo dňa 20.6.2013 a nie všeobecne záväzným nariadením č. 23/MZ/2013, tak ako to uvádza prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí. Nesporným bola teda aj skutočnosť, že Mestská polícia v Moldave nad Bodvou bola zriadená najneskôr odo dňa 10.10.1991 podľa § 19 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení účinnom do 31.12.1991. Prijatím Všeobecne záväzného nariadenia č. 91 z 28.10.2015 o zriadení Mestskej polície mestské zastupiteľstvo Mesta Moldava nad Bodvou aj podľa názoru odvolacieho súdu zosúladilo faktický stav s platnou právnou úpravou, t.j. zákonom č. 564/1991 Zb., ktorý bol účinný od 1.1.1992... vzhľadom k tomu, že mestská polícia nebola zákonným spôsobom zrušená, primátor mesta nemohol len riešiť takzvaný faktický stav, ktorý existoval po zrušení mestskej polície v rámci kompetencie v zmysle § 13 ods. 4 písm. e/ zákona č. 369/1990 Zb., keďže je možné konštatovať, že právomoc,*

kompetenciu zriadiť, resp. zrušiť mestskú políciu je možné len v súlade s § 2 ods. 2 zákona č. 564/1991 zb. o obecnej polícii.“

24. Súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu bol predmetom ústavného prieskumu na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd v bode 35 uznesenia č. k. IV. ÚS 157/2019 z 11. decembra 2019, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť, uviedol: «*Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa... podľa ktorej v konaní nebolo preukázané, že „mestské zastupiteľstvo 10. 10. 1991 prijalo VZN č. 2 o zriadení mestskej polície“, keďže podľa jeho názoru bol tento štatút prijatý formou uznesenia, ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že zo skutkového hľadiska ustáleného v priebehu konania pred všeobecnými súdmi sa javilo medzi účastníkmi konania ako nesporné, že Mestské zastupiteľstvo mesta Moldava nad Bodvou zriadilo od 10. októbra 1991 postupom podľa § 19 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení účinnom v relevantnom čase mestskú políciu ako svoj poriadkový útvar a tiež prijalo štatút mestskej polície, a pritom k uvedenému došlo práve formou všeobecne záväzného nariadenia označovaného v odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov aj ako „VZN č. 2 štatút MsP“. Tieto skutkové závery boli zo strany všeobecných súdov ustálené práve na podklade písomnej dokumentácie, ktorá bola výsledkom normotvornej činnosti Mestského zastupiteľstva mesta Moldava nad Bodvou*.»

25. Pokiaľ ide o časť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uzavrel, že dovolacia argumentácia sťažovateľa nepredstavovala vymedzenie relevantnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, a túto časť dovolania posúdil ako neprípustnú. Najvyšší súd svoj prijatý záver aj náležitým spôsobom odôvodnil, a to samostatne vo vzťahu ku každej sťažovateľom sformulovanej otázke. Prvú sťažovateľom položenú dovolaciu otázku najvyšší súd považoval za otázku, ktorá nemá v okolnostiach prerokúvanej veci opodstatnenie, pretože okresný súd a krajský súd dospeli k záveru o platne uzatvorenom pracovnom pomere žalobcu. Druhá dovolacia otázka sa netýkala riešenia skutočnosti, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Tretiu dovolaciu otázku nepovažoval najvyšší súd za relevantnú, pretože tam uvedené okolnosti neboli krajským súdom vôbec riešené.

26. V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že najvyšší súd veľmi jasne, zrozumiteľne a ústavne udržateľným spôsobom vyhodnotil sťažovateľove námietky. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

27. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (II. ÚS 347/2022, II. ÚS 533/2022), čo sa v prípade sťažovateľa nestalo.

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Len na okraj ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou v ústavnej sťažnosti nepredniesol vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu takmer žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorou by odôvodnil porušenie označených práv rozhodnutím najvyššieho súdu, napriek tomu, že ide o obligatórnu náležitosť ústavnej sťažnosti. Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd však s prihliadnutím na charakter sporu sťažovateľa a v záujme zachovania jeho právnej istoty neodmietol túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 12 ústavy:

30. Porušenie základného práva podľa čl. 12 ústavy na rovnaké zaobchádzanie *„pri poskytnutí súdnej ochrany“* sťažovateľ spája s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu. Zásady uvedené v čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy v súhrne vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv človeka a majú univerzálny charakter. Sú to ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu byť zásadne priamo aplikovateľné v individuálnych záležitostiach (I. ÚS 59/97, II. ÚS 8/97, PL. ÚS 14/98). Základným cieľom čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy je ochrana osôb (právnických a fyzických) proti diskriminácii zo strany orgánov verejnej moci. Tento článok ústavy nemá priamy horizontálny účinok, čo znamená, že sa neuplatní vo vzťahoch medzi osobami súkromného práva (PL. ÚS 8/04, I. ÚS 428/2020).

31. Odhliadnuc od skutočnosti, že čl. 12 ods. 1 ústavy neupravuje konkrétne základné práva alebo slobody (preto jeho porušenie spravidla nemožno namietať samostatne bez spojitosti s namietaním porušenia niektorého konkrétneho základného práva alebo slobody podľa druhého oddielu druhej hlavy ústavy), ústavný súd konštatuje, že ako z obsahu sťažnosti vyplýva, jeho porušenie sťažovateľ jednoznačne odvodzuje od tvrdeného zásahu do jeho práva na súdnu ochranu, k čomu podľa ústavného súdu nedošlo, preto nemohlo byť rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho

súdu dotknuté ani ustanovenie označeného článku ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie čl. 12 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Ľuboš Szigeti
predseda senátu